

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د کتاب پیژندنه:

|||||

د کتاب نوم: د گوانتانامو انځور

لیکوال: ملا عبدالسلام ضعیف

تصحیح: قاضي محمد حسن حقیار

کمپوز از ډیزاین: ملاخیرا لله فضلي

تیراژ: ۵۰۰۰ ټوکه (لومړی چاپ)

تقریظ: عبدالرحیم (مسلم دوست) او استاذ بدرالزمان (بدر)

الحمد لله وحده والصلاه والسلام على من لا نبي بعده.

اما بعد: محترم ملا عبدالسلام ضعيف صاحب هغه پيژندل شوي شخصيت دى چې دافغانستان داسلامي امارت له پلوه په اسلام اباد کې سفير و. اگر چې مونږ دواړو وروڼو: (عبدالرحيم مسلم (دوست) او استاذ بدرالزمان (بدر) دزندان ددورې نه مخکې ضعيف صاحب ليدلي نه و، خو دخبري رسنيو له لارې دهغه دخيرى او نوم سره آشنا شوي وو. دلومړي ځل له پاره مونږ ضعيف صاحب دکندهار دهوايي ډگر په خواکې دامريکايي اغزن زندان په څپرگيو کې وليد.

کله چې د 2001م کال دسپتمبر په (11) يوولسمه دامريکا په نيويارک او واشنگټن حيرانوونکي بريد وشو او امريکا له ډېرې وارخطايۍ او ترورۍ دناټو اونورو پوځونو ملگرتيا دډالرو، وسلو او وسائلو سره زمونږ سيمې ته راوخوځېده، دترهگرۍ په خلاف دجنگ ډرامه پيل شوه او په افغانستان د کرغېرن يرغل ټکل وشو. دتل غوندې دافغانستان په دغه ناورين کې دپاکستان دپوځي استخباراتو: اي ايس اي غوانگه شوه. دگانډيو هېوادونو په هکله د اي ايس اي کرغېرن کره وړه او عزائم دتاريخ يو تور باب دي چې له هېچا پټ نه دي.

دا چې دترهگرۍ په خلاف دجنگ په ډرامه کې صليبيانو څه وکړل او څه غواړي؟ او د پاکستان پوځي استخباراتو دافغانستان او نړيوالو سره کومې لوبې روانې کړي دي؟ او په يو وخت کې هڅې کوي چې په خپل زعم کې اليعاذ بالله هم الله تعالى وغولوي؛ هم نړيوال، امريکا، افغانستان او دپاکستان ولس ته په سترگو کې خاورې واچوي او په دې ترتيب اوبه خړې کړي او کبان په کې ونيسي..... ددې اونورو اړوندو موضوعاتو او خبرو تفصيل به لوستونکي دضعيف صاحب په دې کتاب ((دگوانانامواڅخه)) اوزمونږ دواړو وروڼو په شريک ليکل شوی کتاب ((ماتې زونلې)) کې وگورئ.

مونږ دواړه وروڼه ددغه جنگ لومړني قربانيان يو چې د 2001م کال دنومبر په (17) اولسمه د اي ايس اي دافغاني گوداگانو په لمسون اي ايس اي ونيولو او دډالرو دپنډ او پېر مبلغ پر بدل کې يې په امريکا وپلورولو. زمونږ گونا دخپل دين، وطن او نواميسو نه دفاع وه؛ کله چې دډيورنډ دمنحوسې کرښې تاريخي او قانوني حيثيت ړنگ شوي و اوړنگ شو هغه وخت راورسېده چې دافغانستان دخپلې خاورې پخوانيو اصلي پولوته ورسپړي او خپل حقه حقوق تر لاسه کړي. نو ددې په ځاي چې پاکستان حق ته غاړه کښيږدي او حق په حقدار وسپاري..... ټول افغانستان ته يې خيټه اوبو کې کيښوده او دخپلو افغان دښمنه افغان نماغلامانو نه يې دافغانستان په پاکستان کې دمدغمولو دعرائضو مطالبه وکړه، هغوي همداسي وکړل، او مونږ يې په کلکه مخالفت وکړ... نو ځکه اي ايس اي دجاري ناورين ښکار کړو.

زمونږ دنيولونه وروسته د 2002 م کال دجنوري په (2) دوهمه ملا عبدالسلام ضعيف صاحب هم د اي ايس اي بزدلو جنرالانو او کرنیلانو ونيوه او درې ورځې وروسته يې په امریکا خرڅ کړ؛ دټولو مسلمانانو نيول او په امریکا پلورل دپاکستان له پاره يو لوی تاريخي شرم او عار دی، خو دهغه ضعيف صاحب پلورل تر ټولو لوي شرم او عار دی چې دپاکستان او ټولو نړيوالو طاغوتي قوانينو مطابق يې قانوني پاسپورټ، ويزه اونور اسناد لرل، پاکستان دافغانستان دسفیر په حيث منلي و او دقانوني ضمانت لاندې اوسېده. خو پاکستان دننگ، غيرت، بين الدولې، بين المللي، سفارتي او ديپلوماتي قوانينو، ادابو او ضوابطو نه شرمناکه سرغړونه وکړه، مونږ په لومړي ځل ضعيف صاحب دقندهار په امریکايي محبس کې وليده.

وروسته بيا کوانټنا موته يو ځای انتقال شولو او په يو بلاک کې په نږدې پنځرو کې سره پاتې شو. چې دغه سونزمن سفر او تاريخي مرحلې کې مو تر ډيره حده سره وپېژندل. دپنځرو په دغه ملگرتيا کې به مو اکثره يوتر بله دتحقيق جريانات او دژوند دتودو سړو معلومات سره تبادله کول. ريښتيا خبره داده چې دضعيف صاحب ثبات، ښو اخلاقو، جرات او..... مونږ ډېر اغيزمن کړو. ضعيف صاحب په ډېرو سختو شرايطو کې حوصله له لاسه ورنه کړه. او ټولو کړاوونو او رېږونو ته يې دصبر او زغم اوږه ورکړه. په همدغو ستونزمنو شرايطو کې ورته الله تعالی دا توفيق هم ورکړ چې قران کریم ياد (حفظ) کړي. اکثره به دقرانکریم په تلاوت بوخت و. ښايي دمسلمانانو دغه کړاوونه، دردونه، تپونه، شهادتونه او گڼې ستونزې داسلامي نړۍ دوينستابه، يووالي، پاڅون او يون لاملونه شي او ټوله اسلامي نړۍ يو موټي او يو کور شي. مونږ نور ستاسو او دضعيف صاحب تر منځ نه پرده کيږو دا تاسو او دا مو ضعيف صاحب.

عبدالرحيم (مسلم دوست) او استاذ بدرالزمان (بدر)

تقریظ: محمد قاسم (حلیمی)

دهغو زندانیانو په یاد چه په تورو او تنگو خونو کې لاس او پښې ترلي دتندی او لوړې شپې پدې امید تیروي چه که کله ورباندي دالله (ج) لخوا رحم وشي، او دخپل کور انگر دموږ او پلار غیر ورباندي ډکه شي:

لــه ډاره غږ کــو وــلاي نــشم

دسوال یاري ده اوس به ښه بنگه شینه

دښاغلي ورور ملا عبدالسلام ضعیف له غمه او درده ډک کتاب ماډیر په دقت سره ولوست.

دزدان ترخي خاطري او یادونه ئې یوځل بیا را په یاد کړل. په پتري نیولو زخمونو ئې راته مالگي ودورولي.

دا چه ښاغلي ضعیف څه لیدلي او څه ئې اوریدلي دي تر بگرام پوري زه ددې اعمالو شاهد یم. او ان تردې ویلاي شم چه په ځیني مواردو کې بگرام له گوانتانامو څخه سخت وو. خو زه دا هم زیاتوم، چه هغه کسان دي دالله شکر وباسي چه دکابل استخباراتي زندانونه یې نه دي لیدلي. خو بیا هم دومره وایم چه انقلاب عکس یا سرچه کیدلو ته وایي هر څه چه سرچه شي نو مشکلات لري ځکه خو دانقلابونو له مخي انسانان هم سرچه راځړول کیږي.

دضعیف صاحب په ټول کتاب کې ما ته دري نقطې ډیرې مهمې اوجالبي دي:

-دا چه هر بندي به چې دشکنجو او عذابونو سره مخ شو نو دځان په حال به دومره نه وو خفه لکه چه دنورو ملگرو په حال او همیشه به یې ویل: چه په مونږ هر څه تیریري الله (ج) دي زمونږ نور ملگري په حفظ او امان کې وساتي. چه کله به ملگري خلاصیدل دنورو ملگرو حال به یې لید، نو دخپل خلاصون په خوشحالی به نه پوهیده. او دا احساس به ورسره وو چه کاش چه ټول خلاص شوي وای او یا زما په ځای بل مظلوم خلاص شوي وای.

نو عجیبه غوندي احساس- عجیبه غوندي وروري ❖ عجیبه قرباني څومره اخلاص- رښتینولي- الله (ج) دي یې له هر یوه څخه قبول او منظور کړي.

-3تر ټولو بختور خو ضعیف صاحب وچه دافغانستان نمائنده یې په گوانتانامو کې ولیدلای شو او بالاخره ورسره راغي.

او داسي نمائنده چه داسلام ❖ دیانت- افغانیت- او شفقت نښې له ورايه وباندي ښکاري.

داهنه څوک دي چه زه یې پیژنم که ددې نمائنده، په واک او اختیارکي وای، نو هیڅ افغان ته به په هیڅ ځای کې هیڅ نوع تکلیف نه وو رسیدلي داسلامي ورورولي، او افغاني وحدت سمبول A-B :

په ښاغلي ضعیف صاحب ډیرې سختي او ناخوالي تیري شوي. دنورو وروڼو په شمول دي الله (ج) اجر ورکړي.

او الله (ج) دي ٽول ملگري لدي ظلم او ستم څخه راخلاص کړي خصوصاً: زما گران ورور خيرالله خير خوا. له ټولولوستونکو څخه هيله من يم چه دمظلومو بنديانو په حق کې د دعا لاس پورته کړي.

ورور مومحمدقاسم (حليمي)

څه پرضعيف صاحب څه يې پرليکنه: محمد حسن حقيار

د(گوانتانامو انځور) دبشر دخواخوږو او نړېوالې ورورولۍ دمدعيانو؟؟ په لاس د بشر درټلو، کړولو، سپکولو، ځورولو او دردولو لپاره دهغه جهنم ته ورته ځای (گوانتانامو) ترڅې خاطرې دي چې دځمکې پر سر يواځې خپله خپل مثال دی او بس.

دکتاب ليکوال بناغلی ملا عبدالسلام ضعيف هم هغه څوک دی چې له شک پرته ديو ديني عالم او په نړيواله کچه ديو پياوړي ديپلومات په توگه ځلېدلی خو دليکوال او اديب په توگه لا چا نه پېژنده خو دادی حالاتو او اړتياوو ليکوال هم کړ.

زه له دولسو کالو راهيسې له ضعيف صاحب سره پېژنم، دپېژندگلوۍ په پيل کې يا هغه وخت چې دده سيرت مې نه و مطالعه کړی نو دده دصورت يا فزيکي جسم په لېدلو مې داسې انگېرله چې بنايي ضعيف صاحب به رښتيا ضعيف نه وي، دی به ډېر کبرجن او په اصطلاح کلانکاره وي خو کله مې چې پېژندگلوې ورسره ډېره شوه او په يو وزارت کې ده ته د ډېر او ماته دمامور په توگه دکار چانس پيدا شو نو دده په اړه خپل خيالي اټکل مې ناسم وموند او درک مې کړه چې ملا عبدالسلام دحق پر وړاندې ډېر ((ضعيف)) دی.

دضعيف صاحب دسياسي کفايت، مديريت، اهليت او شخصيت په اړه ځکه څه نه ليکم چې دی داسې ورک نومې او ټيټ پوړی څوک نه وو چې گوندې څوک يې نه پېژني (عيان ته څه حاجت دييان) خو دده ديو نږدې همکار او ملگري په توگه ماته هم وياړ دی چې دوست مې ديو بريالي ديپلومات، کارپوهه او محترم شخص په توگه وځلېد.

دضعيف صاحب وروستی ماموريت په پاکستان کې چې داسلام دکلا او دمسلمانانو لپاره ديو ځانگړي هېواد په توگه جوړ شوی دافغانستان ددولت اوافغانانو استازيتوب (سفارت) وو.

سفیر څوک وي، څه حقوق، مسئولیتونه اودندې لري دا هغه پوښتنې دي چې له هر لوستوال او کم لوستي سره يې ځوابونه شته. په دې مانا چې که دوه هېوادونه ان که دوه ولسونه هم يو له بل سره وران شي او ميليونونه وگړي يې هم په جگړه کې ووژل شي نو سفیر يا استازي يې مصئون وي په مسلماننه ټولنه کې خو پرېږده ان په نا مسلماننه ټولنه کې هم همدا دود دی، او دا دود ډېره تاريخي لرغونتيا لري او که چا دادود مات کړي نو دنړيوالو له ملامتۍ او جگړو سره مخ شوي.

راشده خلفاوو به دکفارو دسفيرانو ډېر احترام کاوه او يو ځل خو يې دکفارو په لاس دخپل استازي پر وژنه له هغوی سره جهاد اعلان دهغوی دلسگونو تنو ويني تويې کړې.

۲۷ کاله وړاندې ایران دامریکا له دیپلوماتانو سره نامناسب چلند وکړ چې ددښمنۍ اور یې اوس هم بل دی او دایران ملت پکې سوځي.

خو پاکستانی چارواکیو دافغان دولت او افغان مسلمان ولس له استازي سره چې دواړو هېوادونو دیو بل حکومتونه په رسمیت هم پیژندلي وو، ددې سفیر رسمي اعتبار لیک یې هم منلی، سیاسي پاسپورت، ویزه، دکار اجازه هر څه یې ورکړي و څه وکړل؟؟

افغانان ډېر ستر، غیرتي او باشهامته خلک دي او هر وخت یې دیومسلمان گاونډي په توگه له پاکستان سره ښې اړیکې لرلې دي دهغوی دتېري پر وړاندې یې له صبر او زغم څخه کار اخستی، ناځوانی، له ژوبلې گوتې نیول یې ورسره نه دي کړي. خو په مقابل کې یې هر وخت پاکستان دافغانانو داحسان او ځوانۍ ځواب په ناځوانۍ ورکړی دی.

راځئ چې له پاکستان سره دافغانانو دځوانۍ او ستر توب دا دوه بېلگې ولولو.

دظاهر شاه دوران ۱۹۷۱ م کال و، دپښتونستان په سر له پاکستان سره دافغانانو تبلیغاتي او سره جگړه ښه په درز کې روانه وه چې په همدې وخت کې هند له پاکستان سره ونښت ددواړو هېوادونو ترمنځ کلکه جگړه روانه وه دافغانستان دکابینې په غونډه کې ځینو وزیرانو وړاندېز وکړ چې اوس پاکستان له هند سره نښتی دی نو دافغانستان لپاره ښه چانس دی چې له پاکستان سره جگړه اعلان او دپښتونستان مسئله له نظامي لارې حل کړي. په هغه وخت کې پاکستان له نظامي پلوه په ډېر کمزوري دریځ کې و چې یواځې له هند سره یې هم دجگړې تاب نه درلود په داسې حال کې چې دافغانستان بری او دپښتنو دله لاسه وتلې خاورې بیا ترلاسه کول سل په سلو کې باوري و، خو دکابینې ډېرو غړیو له دې وړاندېز سره مخالفت وښود، دلیل یې داو چې پاکستان زموږ مسلمان گاونډی هېواد دی او اوس په ډېرو ناوړو شرایطو کې قرار لري او ان دوېش له خطر سره مخ دی نو که موږ پرې حمله وکړو دابه یوې ناځوانۍ ته ورته کار وي موږ باید دخپل مسلمان گاونډي له ناوړه حالت څخه گټه وانخلو او نه یې باید له ژوبلې گوتې ونیسو.

که څه هم پاکستان خپل مخ په اینه کې لیدلی و اوانگېرلې یې وه چې افغانستان به هرورمو پرې حمله کوي خو کله یې چې دافغانانو داسترتوب او ځوانی ولیده نو له حیرانتیا ورته گوته په غاښ شول. دهند او پاکستان ددې جگړې پایله داشوه چې پاکستان دهند پر وړاندې ماتې وخوړه، جنرال نیازی خپله وسله دهندې جنرال (ارورا) پر وړاندې کېښوده، او شیخ مجیب الرحمن له پاکستان څخه بېل شوی خپلواک بنگله دیش اعلان کړ.

۱۳۵۱د هـ ل دسه شنبې په ورځ دمرغومي په ۲۱مه چې ۱۹۷۲د م کال دجنورۍ له یوولسمې سره سمون خوري پاکستان په پېښور کې افغان قونسلگری ته خبر وکړ چې دپاکستان ولسمشر ذوالفقار علي بوټو غواړي همدا نن کابل ته سفر وکړي، بوټو په هماغه ورځ دیو پلاوي په مشرۍ چې هوايي مارشال رحیم خان، دوسلوالو ځواکونو لوی

درستيز جنرال غلام اسحاق خان (چې وروسته دپاکستان ولسمشر شو) او نور په کې وو د هوایي ځواکونو اړوند الوتکه کې کابل ته راغی او دخواجه رواش په هوایي ډگر ورته په خپله دظاهر شاه ، صدراعظم ډاکټر محمد ظاهر، دصدارت مرستیال ډاکټر عبدالصمد حامد ددربار وزیر علي محمد لخوا هر کلی وویل شو.

بوټو په کابل کې څلور ساعته تېر کړل او دگلخانې په مانی کې یې له افغان مشرانو سره خبرې اترې وکړې نوموړی دافغانانو له ځوانۍ، مروت او شهامت څخه دومره اغېزمن وو چې که کچه یې دهغه له دې څرگندونو څخه معلومولی شو. : ((ددې لپاره کابل ته راغلی يم چې خپل دمننې او احترام مراتب داعلیحضرت همایوني، دافغانستان دحکومت او خلکو حضور ته ددوی دهغه له همدردۍ څخه ډک دریځ په اړه پخپله وړاندې کړم چې زموږ دهبواد په اړه یې په هغه وخت کې خپل کړی وو چې له یو لوی کړکيچ سره مخ وو ، افغانستان دپته ورته دریځ په ۱۹۶۵ م کال هم غوره کړی و او پاکستان چمتو دی چې دافغانستان ددې ځوانمردانه اقدام په بدل کې تر ممکنه حده متقابل اقدام وکړي ..))

افغانستان وپنج سال سلطه طالبان

دسردار دارد خان دصدارت په زمانه کې بیا هم دپاکستان او افغانستان ترمنځه دپښتونستان په سر لانجې، اودیو بل پر ضد پروپاگاندا روان وو چې دپاکستان دبهرنیو چارو دوزارت مرستیال سکندر مرزا کابل ته په یو رسمي سفر راغی څرنگه چې سکندر مرزا دافغانانو مېلمه وو نو افغان حکومت کابل راډیو ته رسماً خبر ورکړ چې دپاکستاني مېلمه د احترام لپاره دې پاکستان پسې پروپاگانداو ترهغې چې سکندر مرزا دلته وي دپښتونستان خپرونه بنده کړي .

خو پاکستانیو چارواکیو دافغانانو ددې احسان حق څومره ادا کړ!! دافغان دولت او ولس له رسمي استازي سره یې څه چلند وکړ اودافغانانو له مجبور حال څخه یې څومره دځان په گټه کار واخیست ، دافغانانو څومره وینې یې وڅښلې، دروسانو او دهغوی گوډاگیانو پر ضد له افغان جهاد څخه یې څومره ناوړې گټې واخیستې. ددې ملت له بچیانو(سربند نکیو طالبانو) سره یې څه وکړل؟! دا هغه حقایق دي چې لیکل یې ډېر وخت او حوصله غواړي.

زه گومان کوم چې دنړۍ تاریخ به داسې بېلگه ونه لري چې یو څوک دې خپل هم مذهب، په دین، دود او دستور کې گډ بېگناگانوډی او په خپل هېواد کې بر حاله سفیر دکفارو دخونۍ لپاره بل هېواد ته چې په دین، عقیده، ژبه، فکر ... کې ترې بېل او په جغرافیوي لحاظ دنړۍ بل سرکې وي داسې لاس تړلی وسپاري لکه چې پسه لیوانو ته سپارل کېږي .

راځئ دلته ایمانونه او وجدانونه پرتله کړو یوې خواته داسې ایمانونه چې خاوندان یې دامریکا (صهیونیسم) دخونۍ لپاره هر ذلت ته غاړه ږدي له ازادۍ، خاورې، ننگ او ناموس هر څه ورتېرېږي او بلې خواته په نوم ((ضعیف)) خو ددومره پیاوړي ایمان او بشپړې عقیدې خاوند چې دگوانتانامو دزدندان تکلیفونو او شکنجو یې هم ایمان ټکنی نکړ.

نه يواځې دا چې ټکنی او کمزری نه شو، بلکې لا فولادي شو دايمان او سپنې يې د زحمتونو او کړاوونو (ع ب) وخورې نوره هم کلکه شوه او کله چې امريکايې چارواکي ورته په زندان کې وړاندېز کوي چې له گونتانامو يا جهنم ته ورته زندان څخه به يې هم خوشې کړي ، لکونه ډالر او منصب به هم ورکړي خو له دوی سره دې دوست او همکار واوسي نو په ډېرې زړورتيا پيغمبري ځواب ورکوي: (رب السجن احب الی مما يدعونني اليه) يعنې: ((زما ربه زندان راته غوره دی له هغه څه څخه چې دوی مې ورته بولي)) چې هغه ديو مسلمان ورور په ضد له کفر سره مرسته وه.

پاکستانيو چارواکيو دی ولې امريکاته وسپاره؟ ښکاره ده چې دچوکۍ دساتلو او دمادياتو دترلاسه کولو لپاره . خو ، ښه شوه چې دامريکا ډول ته دنخېدونکيو پاکستانيانو او افغانانو په امريکا پورې تړلې هيلې هم پوره ؟؟ شوې. دوی خو معاذ الله له الله ج څخه هم پر امريکا کلک باور درلود . امريکا ددوی معبود گرځېدلی و، دوی انگېرله چې دوزخ او جنت دواړه دامريکا په واک کې دي دلته به جنت راوړي دامريکا له راتگ سره به دلته د افغانستان په ويالو کې شهد او شيدې وبهېږي، په دوی هماغه د پخوانيو قومونو کيسه شوې چې قرعن مور ته بيان کړې : ((فلما راهه مستقبلا اوديتهم قالوا هذا عارض ممطرنا بل هو ما استعجلتم به فيه ريح عاصف تدمر کل شئ بامر ربها)) يعنې: ((کله يې چې په فضا کې ورېځې وليدې چې د دوی کليو ته مخامخ راروانې وې نو دوی وويل چې دا پلنې ورېځې دي چې پر مور ورېږي (نه نه) ، بلکې دا هغه څه دي چې تاسې يې په غوښتلو کې بېرته کوله (عذاب دی) په دې کې توند او تېز باد دی چې د خپل رب په امر هر څه له منځه وړي.))

لوېديځوالو هم انگېرله چې امريکا به مور ته د ژوند ټول نعمتونه راوړي نور به نو زحمت نه وي.... خو دا دی د دوی د اټکل پر خلاف ، امريکا هم پاکستاني ولس او هم افغان ولس ته اور بل کړ او وينو چې هره ورځ لسگونه بې گناه هېوادوال وژني، په ناموس يې تېری کوي او کومه نخره پاتې ده چې ويې نکړه، نيستي او غربت خپل وروستي پړاوونه وهي، د هېچا سر ، مال او ناموس خوندي ندی، لنډه دا چې امريکا باران نه بلکې توپان وخت .

په دې کتاب کې د بشر د مدعيانو لخوا د بې گناه ، مظلوم او کړيدلي بشر ته د سزا ورکولو، د هغوی د بې پته کولو د انسانيت د سپکاوي ښه ريښتيني انځور کښل شوی دی .

دا څرگنده ده چې لدوی سره بنديان له دې پرته بله گناه نلري چې د ځمکې پرسرله الله (ج) پرته د بل چا جباريت نه مني، د اوسنيو فرعونانو او نمرودانو په وړاندې د تسليمۍ او سجدې سر نه ټيټوي ، او په همدې خاطر کړول کېږي، ځورول کېږي. ((وما نقموا منهم الا ان يومنوا بالله العزيزالحميد)) يعنی : ((او دوی ترې غچ نه اخلي مگر پدې خاطر چې دوی يواځې په عزيز او حميد خداي (ج) ايمان لري .

ښاغلي ضعيف هم له همدې په خدای ج مئينو کسانو او د الله ج د نور په ډيوه ستي پتنگ دی، دا کتاب دده د خپلو سترگو ليدلی حال او په ده تېرې شوې ترڅې خاطرې دي .

پوره باور دی چې دامریکا دتمدن، دیموکراسی، پرمختگ، ازادی او دبشر دحقوقو په چپغو ډېر غولیدلي او دلوېدیځ ژوندانه ډېر تېري به ددې امریکایي سراب په لیدلو ماړه او دوخت ددې لوی فرعون اصلي څېره به ورته ښکاره شي نور نو درانه ضعیف صاحب ته په ده دتېرو شویو عذابونو او کړاوونو دا جرونو او په افغانستان کې دسوچه اسلامي نظام دنفاذ دعاگانې کوم.

محمد حسن حقیار

۱۳۸۵ هجري لمريز دچنگاښ لومړۍ

سريزه

د ټولو کایناتو څښتن پیدا کوونکي او پالونکي ته ثنا اود نړۍ ستر لارښود او دهغه وروڼو لارښوونکو اود کورنۍ ټولو غړيو او ورسره ټولو ملگرو ته درودونه او سلامونه، دلوی متعال څښتن شکر کوم چی دلوی رحمت په بڅښولو سره یې داوسنی نړۍ داستکباری قوت له خونړیو منگولو څخه سالم راویستم او نوی ژوند یې را په برخه کې اوله هغو وروڼو څخه یو جهان مننه کوم چی زما په خوشي کولو کې یې کوښښ کړی دی.

چون د نننۍ دنیا د تروریست او ویره اچونکو په نامه داستکباری قوت له خوادیوویشتم قرن، تر ټولو دظلم اوبی قانونه نېولو خوشې کولو لړۍ روانه کړې ده، اوبه گوانتانامو کې یې دقانون خلاف، دممل متحد، او بشری ادارو، له اعتراضونو سره سره دبی سرنوشته بندیانو ساتلو ته له قانونی محکمي پرته دوام ورکړی دي، چی داخپله تر ټولو لوی تروریستی عمل دی، چی زه هم ددغه ښامار په خوله کی دپاکستانی مخلصینو !!؟له خوا لویدلی وم، چی بیا یې په گوانتانامو کی ترستوني کښته کړم، چی تر دریو کالو اولسو میاشتو وروسته بیا افغان حکومت ته وسپارل شوم.

ډېرو وروڼووغوښتل چی له دغه جریان خبر شی، او د هغه مفصل بیان واورۍ او ډېرو وروڼو دمبارکي په لیدوکي چي راتلل، او ډېرو وروڼو دټیلیفونونو په ذریعه رانه وغوښتل ، چی دا انځور څومره چی ژر ممکن وی وباسم، او وروڼو ته یې تقدیم کړم، ماهم دنا چاری له کبله د دغو وروڼو د ارزو پوره کولو په خاطر دغه لږ خاطرات دبیلگي په توگه ولیکل، الله (ج) دې وکړی چی دډېرو وروڼو سوالونه په کښی جواب شوي وی.

گرانو او محترمو لوستونکو کیدای شی، تاسو زما په لیکلی وړه ډالي کې څلورو څیزونو ته دلوستلو په وخت کې گوته ونیسی، اول داچې ډېر داسی لیکلي به ولولئ چی د ادبی پلوه پکښي نیمگړتیاوي وی او کله خو به داملا نیمگړتیا ولری، دا چی له یوي خوازه لیکوال نه یم، او دا اول ځل دی چی داسی لیکنی ته زړه ښه کوم، بل دا چې کله ناکله دښه صحت احساس نکوم، اوله روحی مشکلاتو سره مخ کیږم نوهیله ده چې معذرت مو ومنئ

دویم دا چی ځینی لیکنی شاید څه ذهنی فشار ولری اوله لوستلو سره یې ستا سوپه زړه کي هیښونکې څه پیداشی، اویا په دماغ درته بوج راولی، اویا داچی ځینی لوستونکی ښایي اعتراض وکړي چی ځینی مطالب دځینو شرایطو مطابق باید ذکر شوی نه وای، که بالفرض داسی څه پیداشی زه ستاسو د فکر او نظر درناوی او احترام کوم او په ځای یې بولم البته زما سره د دوو شیانو احساس ډېر اوډیردی، اول دا چې له مسلمانانو سره په مختلفو نومونو او دسیسو ناوړه کړه ونشی چی هغه دانسانیت له حده وتلی وی اود ځناورو تر حده بد چلند ورسره وشی، بل دا چی دبشر د حقوقو په نامه باید له مسلمانانو سره درغلی او دوکه برېښه او وغندل شی، اومسلمانه ټولنه باید د داسی دوه مخه شیطانان او په گبین کې گډو زهرو څخه ځان وساتي ، داسی پلانونوته ځیر او وینښ واوسي او مخه یې ونیسی.

دریم داچی په لیکلو کی به غلیظ او شدید الفاظ ومومي چی دځینو لوستونکو په نظر به له ادبي چوکاټه وتي اوپه ځای نه وی، اوځینی لوستونکی یې شاید تعصب وبولي . گرانه لوستونکیه په الله (ج) قسم دی له چا سره شخصی تعصب نه ساتم، خودا لیکل به دوه مفهومه لری یودا چی زما شدت به زما دپوره مظلومیت نماینده گي کوي چی دهغودعمل په مقابل کې به زما عکس العمل اوددې الفاظو کارول به زما دپرسیدلي زړه بوج کم کړي.

دویم دا چی په ټولنه کی هر سړی باید په دی پوی شی چی هر سړی دخپلو اعمالو مسؤولیت لری هغه که هر څوک وی.

څلورم په لیکنه کی د ځینو مملکتونو پالیسی او منافعانه کړنو ته په زغرده اویا نا مستقیم ډول اشاره یا شدیدالفاظ کارول یاغندل، ددی معنی نلری چی ملت ته داسی څه ویل په کار دی، داسی نه ده ، بلکې زما لیکنه یواځی دهغه وخت تر حکومتونو پوری محدوده ده اوبس. زه په گاونډي هېواد پاکستان کې، قریب دوه کاله دافغانستان دلوي سفیر او ځانگړي استازي په توگه په رسمي دنده گومارل شوی وم، او دا هغه حالت وو چی نړیوالو په ځانگړي توگه ناسلامي نړي دافغانستان داسلامي امارت موجودیت ددوی په اصطلاح دخطر یو لوی عامل گڼلی وو، چی دځینو افغاني کړیوپه مرسته یې داسلامي امارت ختمولو ته بډي رانغښتې وي، او ددي کار لپاره یې په مختلفو لارو چارو غور کاوه، داسلامي امارت دمخالفینو او په خارج کې دځینو غربي کلتور پلواو افغانانو سره، دامارت په نابودولو کې یې مشوري او مجلسونه کول، او په خارجي هېوادونو کې یې، په یوه او یا بل نامه غونډي او کنفرانسونه جوړ ول. په افغانستان بندیزونه ولگیدل، دتجارانو په ځینو صادراتو وارداتو، دپور پر راکړه ورکړه، په بانکي حسابونو، دحکومت دچارواکو پر سفرونو، او دالوتکو په تجارتي پروازونو، هم بندیزونه ولگیدل چی ټول ملت یې له کړاوونو سره مخ کړ، دا زما په ژوندکی ماته تر ټولو سترې اوستومانه حالت وو، چی دپاکستان دحکومت په دوه مخي سیاست بیا تردی ټولو زیات ځوریدلم، چی له یوي خوا به یې دمقدس جهاد خبري کولي، او له بلي خوا یې خپل هوایي ډگرونه، او استخباراتي پټ معلومات ، امریکایانو ته دمظلومو افغانانو دوژلو، اودافغانستان دورانولو لپاره ورکول.

خو دا هرڅه وشول، زه ددغه دوه کلن مسؤولیت په وخت کې دحکومتي چارواکو، او عامه خلکو سره ډېر ناست ، او ولاړ یم، دپاکستان عام وگړي ، اسلامي احزاب اومطبوعات ،اسلام خوښه مسلمانان دي ، چی له اسلام سره پوره مینه لري، دپاکستان اوپه ځانگړي توگه دمشرق ددغه ناروا عمل خلاف وه، او ډېري هلي ځلي یې کولي چی پاکستان داسي عمل باید ونکړي چی دتلیپاتي کاونډي هېوادپه ضد داسي کار نامه تر سره کړي، چی دتاریخ لپاره یې په تندي تور خال پاتي شي، او له بل پلوه پخپله ورته هغه څه پښن شي چی دگاونډي لپاره یې غواړي. مکوه په ما، چی وبه شي په تا.

دپاکستان ولس له افغانستان سره ډېري نیکی او ښیگړي کړي دي او په تیر تاریخ کې یې ورسره د ورور غونډي سلوک کړي دی، دپاکستان خلکو چی داسلامي اخوت او ورورولي له کبله کوم محبت له دطالبانو سره درلود او

تردوی وړاندي يې دمجاهدينو سره درلود اوتراوسه مهاجرينو ته يې په خپل کورکي ځاي ورکړي، ځانگړي قدر او ارزښت لري ډېر وروڼه او خوندي ما وليدلې چې دپاکستان دحکومت دپاليسي خلاف يې له طالبانو سره ستري همکاري کولي او لويي مظاهري يې کولي، حتی ښځو به دخپلو گانو تحفي چې تر ډېرو شيانو ورته محترمي دي طالبانو ته ورکولي ما دا ليدلي چې جوالي غريب به هم خپل په اندازه کمک کاوه چې دا زما لپاره ډېر په زړه پاتې انځور دي، زه دهغه ټولو مسلمانانو لپاره چې له افغانانو سره يې په غم کې ځان شريک کړي، او ورسره يې الهي مينه کړي، له لويه خدايه ورته په دنيا او اخرت کې لوی اجر غواړم. که الله (ج) په ما رحمت وکړي، په ورځ دمحشر به زه ددغو وروڼو او خویندو چې زموږ په غم يې ځان خبر کړي، شاهدي ورکوم انشاء الله.

دپاکستان دديکتاتورانو او ځينو اجنتانو ناروا کړني، او پاليسي هغه قربانۍ نشي له منځه وړلی چې دپاکستان ملت تيرولسيزو کي کړي دي.

زه پخپله له هغه ټولو مسلمانانو وروڼو او خویندو څخه ډېره مننه کوم چې دیرغلگرو دیرغلونو په وړاندې یی له مور سره ترخپل وسه همکاري کړیده. الله (ج) مودی لدی څخه له سختو ابتلاگانو وساتې اود وروستۍ زمانې ناوړه فتنی او دفساد خپروونکی اذهانو زهرجن پلانونه دی الله ج په خپل لوی فضل زموږ په پاک افغانستان او ټولی اسلامی نړی نه خپر وی.

والسلام

په درناوي

ملا عبدالسلام (ضعيف)

زما خوب

دنیولوڅو ورځي مخکې مې خوب لیده چې ډېر وحشت ناک غوندي وو، په خوب کې مې ولیدل چې خپل سکني ورور مې راشي، په لاس کې یې دقصابانو لویه او تیره چاره وي، په مخ یې دقهر او غصې نښې ښکاریدي او په ډېر قهر او غصه وو، ما ته ښه نژدې راغی او لویه چاره یې په لاس کې تاو راتاو کوله، ماته یې نیغ نیغ کتل، کله چې ښه نژدې راغی او ښه نژدې راته ودریده، په نرمه لهجه سره یې راته وویل: وروره زه ددې لپاره راغلي يم چې تا په دغه چاره سره حلال کړم، دواړه لستوني یې رانغښتي وو، زه حیران وم او کله مې هم دا باور نه راتله، چې زما سکني ورور به دداسې بدی او ناروا ارادي ټکل کړي وي، له بل پلوه ما کله هم له دې ورور سره بد سلوک نه وو کړي او نه مې کله بد ورته رسولي وو او نه مې دده دخفه کیدو هڅه کړي وه او ډېر ځله به مې ویل، چې څه ټوکه به کوي او یا به رواني ناروغي ورته پیدا شوې وي، خو دده په ډېر اصرار سره مطمئن شوم چې، دزړه له کومې هم دا اراده لري، ما دځان سره فکر کاوه چې مشر ورور که په دې سره خوشحالیږي، باید دا ارزو یې زه پوره کړم او که په قناعت سره بریالی نه شم نو به غاړه ورته کښېږدم او مقاومت به ورسره نه کوم، په ډېره نرمي سره مې ورته وویل وروره ما هیڅکله هم تا ته بد نه دي رسولي چې انتقام راڅخه واخلي او نه مې ستا په خلاف کوم کار کړي، څه سبب دی چې تا داسې غیر شرعي ټکل کړي دی، خو ونه توانیدم چې قناعت ورکړم بالاخره ورته مې غاړه کښېښوده او ورته ومي ویل: وروره څه چې دي اراده کړي هغه پوره کړه خو بیا هم په دي تمه وم چې، کیدای شي تردې نیت تیرشي او رحم یې په زړه کې راشي، ځان مې ورته په ځمکه واچاوه او قرباني ته چمتو شوم، ورور مې بي له دي چې رحم راباندي وکړي، په غاړه یې د قصاب لویه چاره راکښېښوده او په بیره سره یې حلال کړم، دا خوب مې هغه مهال ولید، چې پنځه شپږ ورځي وروسته پاکستاني سرتیرو زما کور له څلورو لورو څخه محاصره کړ، خو ما دا حال تردې دمه نه چاته و ویلي او نه یې خپله په تعبیر پوهیدم.

بسم الله الرحمن الرحيم

قالت ان الملوك اذا دخلوا قرية افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلةج وكذلك يفعلون. الاية

ترجمه: نو وويل بقليس چه بيشكه باچاهان هر كله چه ننوزی په كوم کلی په غلبه او قهر سره خرابوی دوی هغه کلی او گرزوی عزتمند دوسدونکو دکلی ذليله او خوار همدارنگه کوی.

کړیدلی انځور

د میلادي کال 2002 دجنورۍ دمیاشتي دوهمه وه چې دپاکستاني مقاماتو دنوي کال د مراسمو لړۍ ختمه شوه او شپه تیره شوې وه، په خپل کور کې مې دکورنۍ له غړو سره دمعمول په څیر ژوند کاوه او د خپلو ورکو ورونو، او شهیدانو، چې دپي رحمه دوستم لاس ته دپنا په امید لويديلي وو په لټون وم، او له ځینی مختلفو مراجعو څخه مي دمرستي هیله کوله .

واقعاً له خپل برخلیک نه ناخبره وم، او بل دا چې دداسي لوي غم او مصیبت په پېښېدلو راڅخه دخپل ځان غم هیر و، او په دي لټه کې وم، چې دشمال ورونه به په څه شکل خپلو کورونو ته سالم ورسیري، او څنگه به د غائبو ورونو دکورونو سره تماس ونیسو، او څنگه به د بي کوره شوو افغانانو په درد ځان خبر کړو، قریب 8 بجي وی چې ناڅاپه د کور ساتندویانو خبر راوړ ، وامي وریدل چې یوڅو تنه پاکستانيان ملاقات ته راغلي او ځانونه حکومتي مامورین معرفي کوي.

کله چې زه دمیلمنو لپاره هغه کوچني کوټې ته ورغلم چې دمعمول په څیر به مور نابنده خلك پکښي لیدل او ومي لیدل، چې درې کسه چې یو یې پښتون و چې ځان یې دگلزار په نامه معرفي کړ او دوه نور کسان چې اوردو ژبې و په چوکيو کې ناست و ، ما سلام وکړ او ښه راغلاست مي ورته ووايه، لاسونه مو سره ونښلول او کښیناست، و وروسته مي دچاي مناسبت وکړ او دوي ته مي انتظار کاوه چې دڅه پیغام سره مله دي.

په دوي کې یو نفر وو چې طبیعي حالت يي دتعصب او دکرکې ډک معلومیده ، تور مخ، برداره او پرسېدلي لويې شني شونډې، او پرسېدلي خېټه، او څرېدلی جج لکه تازه چې ددوزه استازی راغلي وي په ډېره بي احترامی يې په خبرو پیل وکړي اوويې ويل (یور ایکسلیسنی یوار نو مور ایکسلیسنی)

(your Excellency you are no more Excellency) یعنی ډېر محترمه ته نور محترم نه یې دا هغه الفاظ دي چې دډېری دښمنۍ او تعصب له مخی استعمالیږی اود ډېر بي عقلو ترخولو وزی او کله یې هم ضرورت نه لیده کیده، او یواځې یې دتعصب او دښمني څرگندونه کوله، بیایې وویل: چې ته پوهیږي امریکایان یو لوي سوپر طاقت دی، او څوک یې مقابله نشي کولي، او نه یې خبره ورگرځولاي شي نوهغوي تاته ضرورت لري چې تحقیق درڅخه وکړي، زموږ دراتگ موخه همدغه ده چې تا امریکایانوته تسلیم کړو، او هغوی زموږ څخه راضي شي اوپاکستان هم له خطره بچ شی.

په ځواب کې مې ورته وویل: چې داخبره خو سمه ده چې امریکایان ستاسو په اصطلاح سوپر طاقت دي، خوسره ددی په دنیا کې قانون او اصول شته چې دهغي له مخي دنیا ټولي چاري پر مخ بیایې نو په کومو اسلامی اوغیراسلامی مروجو اصولو تاسو له ما سره داسي معامله کوئ او دکوم قانون له مخي تاسو مجبور یاست چې ما

امریکایانو ته تسلیم کړی، ستاسو حق خو یواځې دادي چې ما ته ځواب راکړی، او مهلت راکړی چې زه ستاسو هیواد پرېږدم او بس، خو دا لوغږن او کرغېرن او بی رحمه مزدور په ډېرې سپین سترگی سره راته وویل: چې زموږ سره نن اسلام او قانون مطرح نه دي او یواځې دپاکستان گټې مطرح دي او بس.

کله چې ما ددوي سلوک او وضعیت درک کړ، معقولیت او دلائلو هیڅ گټه نه رسوله مجبوراً ساکت شوم او ورته مي وویل: چې څه غواړئ هغه وکړئ موږ اوس ستاسو په لاس کې یو بې له یو پروردگار بل څه نه لرو او پر هغه مي توکل دی.

وروسته دوي وویل: چې تر ۱۲ بجو پوري په کور کې اوسه، او وروسته به تا پېښور ته انتقال کړو خو زما کور څلور طرفه محاصره و، او دوتلو هیڅ لاره یې نه وه اونه می دامید او کمک مرجع درلودل، دتلفون دلاری می دپاکستان خارجه وزارت سره تماس ونيو خومسوولومقاماتودجواب نه ډډه وکړه.

له کوره اېستل

پورتني راغلي پلاوي دکوره له اېستلو مخ کې راته وويل چې موږ تا پېښور ته انتقالوو چې هلته به ته زموږ سره اوسي او صرف امریکایان به درڅخه تحقیق کوي، او کیدای شي وروسته تر لسو ورځو بیرته خپل کور ته راشي، هم داسي اطمینان یې زما کور او فامیل ته ورکړی و چې تر هغه وخته چې زه لدوی سره په توقیف کې یم، زما د فامیل لپاره به داوسیدلو ځای، او مصرف ورکوي خو دا هرڅه په هغه ځای پاتي شول. دیادوني وړ ده چې په دغه وخت کې ما د لسو امیاشتو ویزه درلوده، او دپاکستان دبهرنیو چارو وزارت هم راته رسماً مکتوب را لیرلي و، چې زه تر هغه وخته په پاکستان کې اوسیدلي شم تر څو په افغانستان کې شرائط عادي کیږي، او هم مي دملل متحد هغه مکتوب درلود چې په کې ذکر شوي وو، چې ددي مکتوب لرونکي یو اهم شخصیت دي او دده دشخصیت باید احترام وشي او څوک ورسره غرض ونکړي، چې مطلب یې پاکستانی مقامات وو.

څه دپاسه دولس بجي وي چې دري موټره دکور مخي ته ودریدل، او راتلونکي لاري یې بندي کړي دخلکو او موټرو، تگ او راتگ یې ودراره، او هغه ژورنالستان یې چې غوښتل یې دغه صحنه وويني او دپاکستان دغه ناروا، او ظالمانه عمل نړۍ، او په تیره بیا مسلمانانو ته وښيي نه پریښودل. ان تردې چې دلېدلو فرصت هم ورنه کړل شو، ماته یې دراوتلو امر وکړ.

زه په داسی حال کې له کوره راووتم چې بچیانو مي چينغي وهلي او پاکستانی عسکرو چې داسلام دفاع خپله موخه ښيي دیوه مسلمان میلمه چې هیڅ جرم نلري هیڅ قانون جواز نه ورکوي، صرف د نامسلمانو دخوشحالولو، او دیوڅو پیسو لپاره کفارو امریکایانو ته ډالی کړي، دقران، او اسلام، دود، او عنعني دغیرت، او شهامت، دضیافت، او میلمه

پالني، دملي، او بين المللي، قوانينو داسلامي اخوت درحم، او شفقت په خلاف داسي ناروا جرئت وکړې، په هر صورت له کوره راووتم او حيران وم چې ولي داسي ظلم وشي، اوولي څوک نشته چې دداسي ظلمونو مخه ونيسي، هغه دبشر حقوق، او بين المللي قوانين، هغه دديموکراسي او ديپلوماسي حقوق څه شول، په هر صورت له کوره دباندې لږ شيبه ودرول شوم، او ما دکور په طرف خپلو ماشومانو ته د کتلو جرئت نشو کولاي اونه مي دتسلي اوازياپيغام ورکولي شواي. بيا په هغه موټر کې کښېناستم چې ما يې هيڅ کله توقع نه کوله، او دپاکستان له مقاماتو څخه مي چې ځانونه يې زمونږ وروڼه، او خالص مسلمانان معرفي کول، او کله کله خو به يې د مقدس جهاد خبري هم ترخولې ايستلي داسي اميد نه درلود.

زه د منځ په موټر کې سپور کړل شوم چې يو امنيتي موټر مخ ته روان وو او بل يعني دويم تر شا بدرگه کاوه، هغه موټر چې زه په کښي وم دبيخي تورو بښينو درلودونکي وو چې نه ما څوک ليدلي شواي، او نه زه چاليدلای شواي، او امنيتي دای ايس ای IS.I کسان هم په دي موټر کې و، چې البته اسلحه ورسره نه وه او نور دوه موټره مسلح کسان و، او ټوله لار په همدې موټر کې موزيک چې ښځو په اردو ژبي سندرو بدرگه کاوه وږ وږ جوړ کړي و، دا ددې لپاره چې ماته څه ازار راکړي ځکه دوي پوهيدل چې دا دشریعت او دين خلاف کار دي او دي ورباندې ځورېږي.

په لارکي مي دلمانځه کولو غوښتنه وکړه ځکه چې لمونځ په قضاء کېدو شو، په جواب کې مي واوريدل چې پېښور کې به يې وکړي او په څو کرته مې تکرار کړل گټه يې ونه کړه، او نه يې ماته وخت راکړ چې فرضيت په ځاي کړم او نه يې دوی پروا وکړه.

پېښور ته په رسېدو هغه دفتر ته ننويستل شوم چې ما فکر کاوه چې دپاکستان دڅارگرۍ دفتر به وي يعني ISI خو اوس هم مطمئن نه يم چې دا به کوم ځاي وو هلته ددفتر يوي ځانگړي کوټې ته راهنمايې شوم چې دښکلو ميزونو او چوکيو درلودونکي و، او دپاکستان بيرغ، او دجناح عکس هم د ميز پر سر پراته وه، يو پښتون سړي په څرخنده چوکې کې ناست وو يو طرف او بل طرف ته يې دچوکې په گرځولو حرکت کاوه.

دغه سړي چې ميانه قد يې درلود او ږيره يې خرييلې او لوڅ سر و، سپين چکي پاکستاني کلتوري جامي يې په تن وي. مخي ته راغی او ويې وويل، ډير ښه راغلي محترمه زه فلانکی يم، ددغه دفتر مسؤول يم، ته زمونږ سره ميلمه يې او داسي ميلمه يې چې خوښ مو يې او درباندي خوشحاله هم يو، خو زه نه پوهېدم چې ددي ټکو به څه معنا وه.

او په ذهن کې مي وگرځېدل چې داسې په خپل قول کې صادق دی، خوښ او خوشحاله ځکه شو چې په ښو پيسو ورته خرڅېرم، دوی هغه څوک دی چې انسانان د مالونو په څير پلوري دلور قيمت مال دهر چا خوښ او پري خوشحاليږي، که نه انسان خو قيمت نلري، او نه يې څوک پلوري خاصتاً په شلمه، او يوويشتمه پيړۍ کې، خو د

پاکستان حکومت دا دظلم او انسان پلورني بازار تر اوسه هم تود او گرم ساتلي دی دمسلمان خرخول دډالريه بدل
رواوجهادبولی.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**